

Bankers' Talk

Credit Rating

ในช่วงที่ผ่านมา บริษัทต่าง ๆ ออกตราสารหนี้หรือ "หุ้นกู้" มากขึ้น ส่วนหนึ่งเพื่อ lock ต้นทุนทางการเงินในช่วงอัตราดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งท่านผู้อ่านอาจเคยได้รับการเสนอขายหุ้นกู้จากธนาคาร บางธนาคารอาจจะบอกว่าหุ้นกู้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการ "ฝากเงิน" และให้ดอกเบี้ยสูงกว่าการฝากเงินเสียอีก แต่สิ่งที่พึงระวังก่อนการซื้อหุ้นกู้ คือ ความเสี่ยงที่มาพร้อมกับหุ้นกู้ ซึ่งเราสามารถใช้อันดับความน่าเชื่อถือ หรือ Credit Rating มาพิจารณาประกอบการลงทุนได้ Bankers' Talk ฉบับนี้ จึงขอแนะนำเรื่องของอันดับความน่าเชื่อถือ หรือ Credit rating (ไม่ใช่ check rating ของ ไบเตย อาร์สยาม นะจ๊ะ) ให้ท่านผู้อ่านได้ทราบค่ะ

การจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating) คืออะไร?

หากย้อนไปถึงจุดเริ่มแรกของการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ เราคงต้องย้อนกลับไปในช่วงถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นช่วงที่ 3 บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือยักษ์ใหญ่จัดตั้งขึ้น (S&P's Moody's และ Fitch นั้นเอง) แรกเริ่มเดิมทีนั้นมีเพียงแค่การตีพิมพ์การวิเคราะห์และข้อมูลเกี่ยวกับหุ้นและตราสารหนี้เฉพาะในสหรัฐฯ เท่านั้น ต่อมาได้พัฒนาให้การจัดอันดับความน่าเชื่อถือมีความละเอียดมากขึ้น โดยแบ่งชนิดของตราสารออกเป็นอันดับต่าง ๆ ที่แตกต่างกันตามบริษัทจัดอันดับฯ เพื่อให้ผู้ลงทุนใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาก่อนการลงทุนว่าผู้ออกตราสารมีความสามารถในการชำระหนี้มากน้อยแค่ไหน โดยอันดับตราสารหนี้ที่จัดว่าลงทุนได้ หรือ ระดับ Investment Grade จะมีความเสี่ยงในการผิดชำระหนี้ต่ำถึงปานกลาง ในขณะที่ตราสารหนี้ที่มีความเสี่ยงในการผิดชำระหนี้สูงจะมีอันดับที่ต่ำกว่า BBB- หรือ Baa3 ลงไป (Non-investment Grade หรือที่เรียกกันว่า Junk Bond)

S&P Fitch	Moody's
AAA	Aaa
AA+	Aa1
AA	Aa2
AA-	Aa3
A+	A1
A	A2
A-	A3
BBB+	Baa1
BBB	Baa2
BBB-	Baa3
Non-investment Grade	

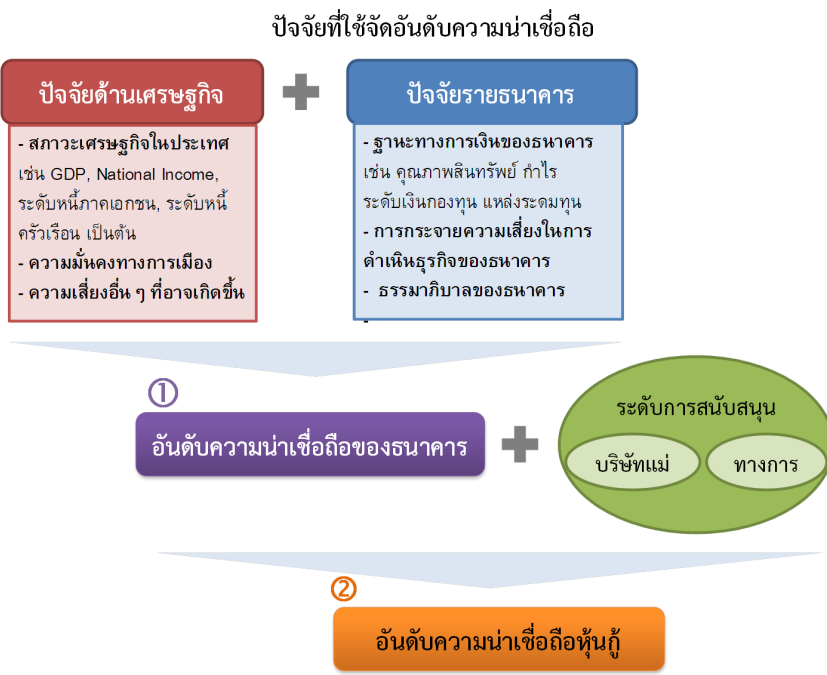
Investment Grade

อ่านมาถึงตรงนี้แล้วอาจสงสัยว่า เอ๊ะ ! สรุปแล้วการจัดอันดับความน่าเชื่อถือมีกี่แบบกันนะ?

การจัดอันดับฯ ที่ใช้กันเป็นประจำ มีอยู่ 2 แบบใหญ่ ๆ คือ (1) การจัดอันดับความน่าเชื่อถือของตัวองค์กร ทั้งรัฐบาล (Sovereign) รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน (Corporate) ซึ่งการจัดอันดับฯ นี้จะสะท้อนความแข็งแกร่งขององค์กรนั้น ๆ โดยดูจากฐานะขององค์กรเองร่วมกับปัจจัยทางเศรษฐกิจต่าง ๆ และ (2) การจัดอันดับความน่าเชื่อถือของตราสารหนี้แต่ละตัว ที่จะสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ออกตราสาร ซึ่งหากตราสารหนี้ที่ออกโดยภาครัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ เรียกว่า "พันธบัตร" หากออกโดยภาคเอกชนเรียกว่า "หุ้นกู้"

แล้วบริษัทจัดอันดับฯ ใช้ปัจจัยอะไรในการตัดสินว่าองค์กร หรือ ตราสารหนี้ นั้นดีหรือไม่ดี?

การจัดอันดับความน่าเชื่อถือของบริษัทจัดอันดับฯ มักจะใช้ปัจจัยในการพิจารณาที่คล้ายคลึงกัน ในที่นี้จะขอกล่าวถึงปัจจัยที่ใช้ในการให้ (1) อันดับความน่าเชื่อถือของธนาคาร ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมอง สภาพเศรษฐกิจและสถานการณ์ภายในประเทศเป็นหลัก และ ปัจจัยรายธนาคาร ที่มุ่งดูฐานะทางการเงินและความเสี่ยงของแต่ละธนาคาร และเมื่อธนาคารมีการออกหุ้นกู้แล้วบริษัทจัดอันดับฯ จึงสามารถจัด (2) อันดับความน่าเชื่อถือหุ้นกู้ จากการนำอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารที่ได้มาพิจารณาร่วมกับระดับการสนับสนุนที่คาดว่าจะได้รับจาก บริษัทแม่ และ ทางการ (Systemic Support)

การลงทุนในตราสารหนี้ ผู้ลงทุนควรพิจารณาอัตราดอกเบี้ยและอายุของพันธบัตรเป็นหลักว่าตรงกับความต้องการของตนหรือไม่ และเพื่อเพิ่มความมั่นใจในการลงทุน ผู้ลงทุนสามารถใช้ “อันดับความน่าเชื่อถือ” เป็นตัววัดความเสี่ยงในการผิดชำระหนี้ของผู้ออกตราสารนั้น ๆ ได้ ซึ่งหากเป็นการลงทุนในพันธบัตรที่ผู้ออกคือรัฐบาล องค์กรของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่มีรัฐบาลค้ำประกันให้ ความเสี่ยงจะค่อนข้างต่ำเนื่องจากมีความน่าเชื่อถือ และอันดับ rating ที่ได้มักจะอยู่ในกลุ่ม Investment Grade (ขอยกเว้น รัฐบาลกรีซในช่วงนี้นะคะ ^ ^)

ส่วนหุ้นที่ออกโดยภาคเอกชนนั้น มีหลายประเภท ทั้งที่เป็นหุ้นกู้ระยะยาว หุ้นกู้ระยะสั้น และหุ้นกู้ด้อยสิทธิ จึงสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ลงทุนได้มากกว่า แต่ด้วยเหตุที่ผู้ออกหุ้นกู้เป็นบริษัทเอกชน จึงมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องความมั่นคงของฐานะการเงินและการดำเนินธุรกิจ และย่อมมีความเสี่ยงในการผิดนัดชำระหนี้สูงกว่ารัฐบาล อันเป็นสาเหตุที่หุ้นกู้มักให้ผลตอบแทนที่อยู่รูปของอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าพันธบัตรรัฐบาล ดังนั้น หุ้นกู้จึงได้รับอันดับความน่าเชื่อถือ เท่ากับ หรือ ต่ำกว่า อันดับความน่าเชื่อถือของพันธบัตรรัฐบาลได้รับนั่นเอง

ทั้งนี้ การประเมินอันดับความน่าเชื่อถือจะมีการอธิบายเหตุผลประกอบการจัดอันดับ และจะมีการบอกแนวโน้มอันดับเครดิตในอนาคต (Rating Outlook) ของบริษัทผู้ออกหุ้นกู้ เพื่อสะท้อนให้เห็นทิศทางการเปลี่ยนแปลงอันดับความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ออกหุ้นกู้ว่าเป็นอย่างใดในช่วง 12 – 18 เดือนข้างหน้า ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอาจเกิดจากสภาวะเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในอนาคตของบริษัทผู้ออกหุ้นกู้ที่เปลี่ยนแปลงไป และส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัทได้ ดังนั้น ผู้ลงทุนจึงควรศึกษาและทำความเข้าใจกับหุ้นกู้แต่ละตัวให้ดีและเหมาะสมกับตนเองและระดับความเสี่ยงที่ตนเองรับได้ก่อนตัดสินใจลงทุนนะคะ

รู้ไว้ใช้ว่า

อันดับความน่าเชื่อถือของหุ้นกู้ที่ภาคเอกชนออกสามารถได้รับอันดับสูงกว่าพันธบัตรรัฐบาลได้หรือไม่?

รัฐบาล (Sovereign) ถือเป็นสถาบันที่มีความแข็งแกร่งสูงสุดภายในประเทศและสามารถให้การช่วยเหลือและสนับสนุน (Systemic support) องค์กรอื่น ๆ ในประเทศได้หากประสบปัญหา ดังนั้น อันดับความน่าเชื่อถือหุ้นกู้ที่ออกโดยภาคเอกชนจึง ต่ำกว่า หรือ เท่ากับ อันดับความน่าเชื่อถือพันธบัตรรัฐบาลอยู่เสมอ (หรือที่เรียกว่า Sovereign ceiling)

อย่างไรก็ดี อาจมีบางบริษัทในกลุ่มประเทศ ASEAN ได้รับอันดับความน่าเชื่อถือจาก S&P สูงกว่ารัฐบาล โดยเฉพาะบริษัทกลุ่มโครงสร้างพื้นฐาน การโทรคมนาคม การสาธารณสุข และกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอุปโภคบริโภค ซึ่งบริษัทจัดอันดับฯ เห็นว่ามีความเสี่ยงต่ำ เพราะมีระดับหนี้ที่ไม่สูงและมี demand สม่าเสมอ

ปัจจุบัน S&P Fitch และ Moody's ได้จัดอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศไทยไว้ที่ระดับเดียวกัน (S&P และ Fitch ให้อยู่ที่ระดับ BBB+ และ Moody's ให้อยู่ที่ระดับ Baa1) และมีบริษัทที่ได้รับอันดับความน่าเชื่อถือสูงกว่ารัฐบาลอยู่บริษัทเดียว คือ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) หรือ AIS โดย S&P จัดอันดับความน่าเชื่อถือไว้ที่ระดับ A-

Do You KNOW?

บริษัทจัดอันดับฯ มักจะให้อันดับความน่าเชื่อถือไม่ต่างกันมากนัก เพราะปัจจัยที่ใช้และวิธีการจัดอันดับใกล้เคียงกัน

Sovereign debt ratings

Outlook: p=positive; s=stable; n=negative

Country	Ratings Agency						Investment Grade Ratings
	S&P		Moody's		Fitch		
U.S.A	AA+	s	Aaa	n	AAA	s	
Britain	AAA	n	Aa1	s	A+	n	Aaa/AAA
EURO ZONE	-----						Minimal risk
Germany	AAA	s	Aaa	n	AAA	s	Aa/AA
France	AA	n	Aa1	n	AA+	s	Very low
Italy	BBB	n	Baa2	s	BBB+	s	A/A
Spain	BBB	s	Baa2	p	BBB+	s	Low risk
Portugal	BB	n	Ba1	s	BB+	n	
Cyprus	B	s	Caa3	p	B-	n	Baa/BBB
Greece	B-	s	Caa3	s	B	s	Moderate risk
ASIA-PACIFIC	-----						Ba/BB
Australia	AAA	s	Aaa	s	AAA	s	Substantial risk
Japan	AA-	n	Aa3	s	A+	n	
South Korea	A+	s	Aa3	s	AA-	s	B/B
Singapore	AAA	s	Aaa	s	AAA	s	High risk
Malaysia	A-	s	A3	s	A-	s	Caa/CCC
Thailand	BBB+	s	Baa1	s	BBB+	s	Very High
Philippines	BBB	s	Baa3	s	BBB-	s	

ผู้เขียน: ฉัตรลดา โชตนาการ
ผู้วิเคราะห์ ฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน